HE 146/2021 Vp. hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022: Eksoten asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostolle

Eksoten asiantuntijalausunnon tiivistelmä

Keskitetyn järjestämisvastuun alueella toimiva edelläkävijäkuntayhtymä ja sen jäsenkunnat ovat eriarvoisessa asemassa niihin alueisiin verrattuna, jotka tekevät toimintojen integroinnin ja palkkaharmonisoinnin valtion rahoituksella.

- Vallitsevan lainsäädännön perusteella edelläkävijäkuntayhtymän omistajakunnat ja kuntayhtymä joutuvat itse kattamaan palkkaharmonisoinnista aiheutuvat kustannukset ja alijäämät vieläpä nopeutetulla aikataululla
- 30 milj. euron takautuva palkkaharmonisoinnin kustannus vastaa 5,8 %:a Eksoten vuoden 2022 nettotoimintamenoista
  - THL- arvioinneissa koskien vuosia 2017–2019 Eksoten tarvevakioidut menot ovat aina olleet alle valtakunnallisen keskitason. Alitus on ollut 4-8 %. Eksoten alijäämien syynä ei ole tehoton toiminta.
  - Yhdenvertaisen kohtelun vuoksi näihin kustannuksiin tulee saada valtiolta erillisrahoitus myös Eksotelle, joka ainoana maakuntana on jo toteuttanut palkkaharmonisoinnin.

Eksoten asiantuntijalausunnon tiivistelmä

- Etelä-Karjalan kuntiin kohdistettu osuus hoitajamitoituksen nostamiseen tarkoitetuista valtionosuuksista ei riitä kattamaan mitoituksen nostosta aiheutuvia menoja, vaikka ympärivuorokautisen hoivan peittävyys on Etelä-Karjalassa matalalla tasolla verrattuna muihin maakuntiin
  - Joko jakoperuste on liian yleisellä tasolla eikä huomio kasvavaa tarvetta oikein (riittävä ikä– ja tarvevakiointi maakuntatasolla) tai korvaussummat ovat liian pieniä.
  - Hoitajamitoituksen nostosta saatavan korvauksen tulee kattaa lisääntyvät kustannukset täysimääräisenä niin omassa toiminnassa kuin ostopalveluissa.

- Palvelutarve ja hinnankorotukset nostavat sosiaali- ja terveydenhuollon menoja yli peruspalvelujen hintaindeksiksi määritellyn 2,5 %:n
  - Rahoitusta tarvitaan lakisääteisten palvelujen tuottamiseen